

LIBRIS

We know
books

MIHAI BĂLĂCEANU

ASFALT BLUES

EDITURA PENTRU ARTĂ ȘI LITERATURĂ
București, 2026

Cuprins

Arta fugii	7
Frumusețea care nu trece	14
Vârsta e doar un număr	21
Bezele și beizadele	25
Atingerea obscenă a nopții	35
Asfalt Blues	41
Joac-o pe-asta, Sartre!	46
Sezonul ambroziei	52
Căderea unui meteorit	72
Jaful Constantinopolului	75
Transmutație	88
Zaha Hadid	106
Draci, laci și daci	117
A doua coborâre a lui Dante în infern	136
Zelda Fitzgerald	147
Blues de octombrie	160
Frozen	165
Marea evadare	172
Realpolitik	180
Mierea zilelor	192

Arta fugii

Contrapunct I-IV

Mi-aduc aminte că era o seară plăcută de vară, noi doi la Cannoleria Decebal servind felul nostru de mâncare preferat, o pinsa cu burrata și creveți, când Ileana, cât se poate de serioasă, m-a privit în ochi și mi-a spus:

— M-am hotărât. Vreau să ne căsătorim și să facem copii.

Reacția mea la anunțul ei a fost atât de complexă și nuanțată încât nu cred că există un instrument mai potrivit decât literatura pentru a reda cu acuratețe trăirile și gândurile mele de la momentul respectiv.

În primul rând, trebuie să spun că m-am bucurat, dar cu moderație. Mai tatonaserăm noi acest teren minat al scenariilor și supozițiilor, însă niciodată cu atâta convingere, atât de fățiș și limpede. Și, la urma urmei, ce motiv aveam să șovăi, să nu fiu pe deplin convins de bunele ei intenții? Nu era ca și cum, până la onorabila vârstă de treizeci de ani, se îngrămădiseră nu știu câte femei să-mi spună cât de mult își doresc copii cu mine.

Problema însă era alta. De-a lungul relației noastre cu sușuri și coborâșuri abrupte, nu am simțit din partea Ilenei o investiție emoțională completă. Totuși, abilă cum a fost de când am cunoscut-o, știa să-și mascheze detașarea printr-o carismă și un vino-ncoace ce păreau nemuritoare. Altfel spus, sexul cu ea era electrizant, vicios și memorabil, dar, în ciuda asigurărilor ei, nu-mi aparținea trup și suflet, simțeam cum, după fiecare partidă, sufletul ei se evaporă ca apa din Canal Grande după o ploaie torențială de august, lăsând în urmă mirosul de canalizare al unei iubiri neîmplinite.

Prin urmare, pus în fața faptului împlinit, ce replică puteam să-i dau? Dacă i-aș fi răspuns *mai vedem* sau *hai să nu ne grăbim*, s-ar fi putut gândi, pe bună dreptate, că sunt un laș, că fug de responsabilități și nu vreau să iau viața în piept, că, asemenea lui Peter Pan, sunt băiatul care nu dorește să crească niciodată.

Așa că i-am spus:

— Și eu vreau un copil cu tine, știi bine. Dar cred că cel mai frumos ar fi să mergem într-o vacanță, să-l concepem acolo. Dacă noi suntem fericiți, după nouă luni și copilul va veni pe lume fericit.

— Ce bine zici! Să iau examenul de specialitate și mergem, s-a entuziasmat Ileana și ochii căprui i-au strălucit la fel ca pandantivul hamsa de la gât.

Îmi plăcea s-o privesc de fiecare dată când se entuziasma. Era ca și cum soarele ar fi străpuns bariera de nori ai îndoielii și neîncrederii și ți-ar fi luminat cerul minții mult și bine. Rațiune învinsă de suflet, de speranța într-un

viitor optimist pentru amândoi? Sau doar o strategie de disimulare pe termen lung, pentru ca lucrurile, în mod real, să nu plece de pe loc niciodată?

Contrapunct V-XI

— Lasă și tu telefonul ăla, te rog, că îți alegi pozele preferate mai încolo, când ne întoarcem în camera de hotel.

— Imediat, amore, că vreau să le editez pe ultimele două. Mi se par cele mai frumoase și merită să fie mai bine puse în valoare, de-asta zic.

Nu am mai zis nimic și am luat o gură de sangria, să-mi răcoresc nervii deja aprinși. Ileana mă pusese (rugase, ar fi precizat ea cu diplomatie, însă realitatea era mai dură, m-am simțit constrâns, obligat) să-i fac poze cu fiecare balcon plin de flori pe fundal, cu fiecare portocal ornamental de pe străzile Sevillei, cu fructele coapte.

La finalul acestui periplu fotografic, mi-am pus următoarea întrebare: cum arătau vacanțele înainte de Era Superficialității? Uite așa se naște în noi dorința de a idealiza trecutul. Când prezentul devine la fel de fad și plin de chimicale ca un suc la dozator. Îmi venea să mă transform într-un mic dictator, să interzic TikTok-ul, Instagramul sau, mai simplu spus, toate rețelele sociale care nu fac altceva decât să-ți valideze narcisismul și nevoia de atenție. Dar nu era cazul să dramatizez încă. Soarele blând de noiembrie și sangria răcoritoare m-au făcut să trec cu vederea aceste lucruri, pe care altădată nu le-aș fi tolerat.

Ziua următoare, am închiriat o mașină și am condus până în Gibraltar. Am urcat, ca orice turiști care se respectă, faimoasa stâncă și de acolo am admirat priveliștea spectaculoasă a strâmătorii. Înainte să coborâm, bineînțeles, Ileana mi-a spus că își dorește niște fotografii alături de macacii care adăugaseră acestui loc un topping de celebritate.

— Uite ce cuminte stă maimuțica asta. Fă-mi o poză lângă ea, te rog! Și să se vadă cât mai mult din mare în spate.

Doar că „maimuțica” respectivă era un mascul cam aprig la mânie care își pierduse răbdarea cu turiștii și vrăjelile lor, așa că, fără să băgăm de seamă, s-a repezit la doamna mea, lovind-o zdravăn în cap și zgâriindu-i mâna.

— Dispari de aici! m-am repezit spre masculul violent și macacul s-a făcut nevăzut după un colț de stâncă.

— Ești bine? Ia dă-mi mâna să văd, m-am întors apoi spre Ileana.

— Mă doare mai rău capul decât mâna, a spus ea cu o figură posomorâtă.

— Mda, nici mâna nu-mi place cum arată. Zgârietura e mai adâncă decât credeam. Hai să căutăm o farmacie, trebuie să aibă un unguent, ceva care să grăbească vindecarea.

O avertizasem de mai multe ori că macacii din Gibraltar s-au înmulțit necontrolat în ultimii ani și au devenit agresivi, să nu mai creadă ce spun unul și altul în vlogurile lor de călătorie. Dar Ileana, nu și nu, trebuie să facem poze cu ei. Așa că am trecut în caiet o după-amiază de vacanță pierdută în căutarea medicamentelor de care avea prietena mea nevoie.

Într-un fel – e mult spus că m-am bucurat, nu sunt atât de cinic – loviturile maimuței au reprezentat bumerangul karmei care au adus-o pe Ileana cu picioarele pe pământ după baia repetată de Instagram. Poate nici nu e de mirare că, pe drumul de întoarcere spre Sevilla (după ce am luat tot ce trebuie de la farmacie și i-am bandajat mâna), am putut conversa și noi, în sfârșit, ca doi oameni normali. Am vorbit despre viață și moarte, despre dragoste și frică, am vorbit despre destin. Ca și cum durerea provocată de maimuță îi eliberase toate acele atribute ale umanității ținute într-un seif ascuns în spatele impenetrabilei nevoi de validare.

În noaptea aceea nu am făcut dragoste. Dar – lucru pe care nu îl mai văzusem de multă vreme – Ileana s-a ghemuit la pieptul meu ca o fetiță la pieptul tatălui.

Contrapunct inversat XII–XIII

Eram fericiți. Dimineața, prin geamul întredeschis al camerei de hotel, intra parfumul florilor de portocal. Iar eu, sărutând gâtul Ilenei, încă simțeam în nări notele dulci de *Cacharel Amor Amor*. Intrasem în pielea unui Bacchus dezmiardat de această beție olfactivă și de frumusețea femeii mele, înfocate la pat ca o gitana andaluză. După nouă luni, am fost binecuvântați cu gemeni, un băiat și-o fată. I-am botezat Lucian și Andreea, după numele părinților ei. Amândoi plesneau de sănătate și de viață. Eram fericiți.

Contrapunct XIV. Fuga a III-a. Soggetti

— Deci nu vrei să mergi cu mine în Sevilla, te duci pe cont propriu în Marbella. Ok, nu intru în detalii, nu mai are rost. Poate că e mai bine așa. Fiecare pe drumul lui.

Eram la Ileana în bucătărie, amândoi cu câte o ceașcă de vin fiert în față, când avusese loc discuția asta. Tot eșafodajul de basm pe care suntem obișnuiți să-l clădim în mintea noastră se face țândări la prima palmă a realității. Fiindcă realitatea e bibeloul aruncat în ecranul televizorului care îți sparge orice film în cioburi.

În ciuda discuțiilor mari și aparent sincere despre căsătorie și copii, până și vacanțele alesesem să ni le petrecem separat, dar în aceeași țară și, cu atât mai curios, în aceeași provincie. Separați de o distanță de până în trei sute de kilometri. Ce spunea asta despre noi? Că eram două linii melodice diferite într-un trunchi muzical comun. Punct, contrapunct.

— Tu și cu Bach ce-ați mai făcut artă din fugă, i-am spus, zâmbind amar.

Ileana și-a ridicat ochii din ceașca de vin fiert și m-a privit cu interes.

— Ce vrei să spui?

— Sincer să fiu, nici eu nu știu. Dar sună puternic. Sună... ca o încheiere.

Am mai scos pe gură câteva cuvinte stângace, după care m-am încălțat, mi-am luat geaca din cuier și am ieșit din apartamentul ei.

Era, într-adevăr, o încheiere? Cine putea spune? Noi nu suntem în stare să controlăm prezentul așa cum ar

trebui, darămite perdeaua de fum căreia îi spunem viitor. Iar după ce te obișnuiești să patinezi pe insuportabila ușurătate a ființei, înveți să cazi la pace cu haosul și iraționalul din tine.

În fond, am mai fi noi oameni, dacă nu ne-am amaneta aripile de îngeri pentru un pumn de iluzii?

Frumusețea care nu trece

În duminica aceea obișnuită de primăvară, nimic nu te-ar fi pregătit sufletește pentru ultimele clipe de agonie ale domnului Toma. Nici crizele pacienților care refuzau să își ia tratamentul, nici razele soarelui care se străduiau fără succes să spele coridoarele dezolante ale Spitalului Socola. Nici măcar Sfânta Liturghie ținută în biserica din curtea spitalului, întreruptă brusc de vestea nefastă:

— Repede, părinte, domnul Toma e pe moarte! zise Luminița, medicul psihiatru, cu fața asudată și ochii plini de îngrijorare.

În spital, doi infirmieri țineau imobilizat la pat un bătrân uscat de ani și suferințe. „*Ich bin schön, Ich bin schön*“, se zbatea bătrânul în brațele infirmierilor, aiurând. *Gata, gata, nea' Toma, îți facem acum o injecție și te liniștești. O mică pișcătură, nu simți nimic, și totul va fi bine, ia să vezi.*

Dar infirmierii mințeau. Erau și ei convinși că aceste cuvinte aparent fără sens erau ultima zbatere a unui suflet pregătit să iasă din tenebrele temniței în care se închisese cu mulți ani în urmă, că niciun sedativ, în afară de

rugăciunea finală a părintelui, nu avea să îl mai calmeze. Curând, în camera pacientului întră și preotul Teodosie, urmat de Luminița.

Părintele se apropie de patul bolnavului cu pași cumpătați și încercă să-i mângâie suferința cu vorbe calde, luminoase. Dar...

Ich...bin...schön. Ich...bin..., era tot ce mai putea scoate domnul Toma pe gură, aceste silabe funeste, din ce în ce mai plăpânde, ca lumina unui licurici depărtându-se în noapte.

Preotul Teodosie oftă și începu să rostească cele necesare pentru a-i înlesni domnului Toma trecerea spre cele veșnice. În momentul în care îi atinse fruntea cu crucea sa, muribundului începu să i se prelingă o lacrimă pe obraz. O lacrimă ca apa vieții, își zise preotul Teodosie, o lacrimă ca un miracol al Domnului?, se întreba tot el cu inima sfâșiată între îndoială și credință. În orice caz, o lacrimă care apăsa greu, foarte greu pe cumpăna acelor clipe.

În curtea spitalului însă, primăvara se juca nepăsătoare.

— Părinte, așteaptă-mă, te rog, să fumez și eu o țigară, îi zise Luminița preotului Teodosie, în timp ce se îndrepta parcă teleghidat spre biserică, cu ochii pironiți în pământ.

— Lacrima, lacrima aceea de pe obraz..., repeta preotul, mai mult pentru sine, cu privirea de obicei blajină, acum îndurerată, încă ațintită asupra ierbii proaspăt tunse.

Luminița trase două fumuri, observându-l cu coada ochiului pe părinte. Îi vedea barba ușor încăruntită, mâinile atârând inert pe lângă sutană, statura sa precum cea a unui înger de piatră dintr-un cimitir atemporal peste care s-au adunat licheni și frunze moarte.